

† G U R I E ,

prin harul lui Dumnezeu

Episcop al Devei și al Hunedoarei,

Preacucernicului cler,

Preacuviosului cin monahal și

Dreptmăritorilor creștini:

binecuvântare arhierescă din străvechea Cetate a Devei

cu prilejul Praznicului măreț al Învierii!

Iisus Cel Înviat – „Pâinea afectiv-mistică” a vieții

- Programarea spre eșec sau spre triumf a copiilor noștri -

Iubiți credincioși!

Viața înaintașilor noștri, care trăiau – majoritatea – la sat, avea drept ax fundamental praznicul Învierii. Împovărați de vitregiile vremurilor, viețuitorii satelor românești s-au „zidit” ca popor al lui Dumnezeu, ca *făptură nouă* (Galateni 6, 15) și *fii ai lui Dumnezeu* (Galateni 3, 25) pe fundamentul tainei morții și Învierii Domnului. Viața satului românesc, cu tradițiile și obiceiurile sale, a fost generată – veșnicia a născut satul românesc – de ciclul liturgic al duminicilor și sărbătorilor în centrul cărora strălucește ca o Împărăteasă și Doamnă (Cântarea a 8-a din Canonul Învierii) Sărbătoarea Învierii, dar și de răspunsul țaranului român la lucrarea mântuitoare a lui Dumnezeu Tatăl, săvârșită în Iisus Domnul cel Răstignit și Înviat. Comuniunea satului românesc s-a realizat prin Iisus Hristos, Domnul Slavei.

A te încrede în viitor, adică a ști să-ți întocmești **un proiect Aluminos de viață**, este un demers ce-și are originile în trecut, ancorându-și rădăcinile în universul afectiv al copilăriei, adică

în lumea dragostei. Tocmai de aceea, speranța este mai greu de găsit în societatea contemporană: nu le mai este transmisă oamenilor, nu mai este transferată de la generația anterioară. O făceau mult mai bine strămoșii noștri, care aveau un crez religios foarte ferm.

Adulții de astăzi sunt mai depresivi și mai „îmbolnăviți” de **A**indiferentism religios: ei supraviețuiesc foarte mult din punct de vedere material, dar nu mai au o **vibrație a inimii, pasiune pentru idealuri supra-materiale, entuziasm pentru scopuri transcendente**. Acestea erau specifice părinților noștri... Din păcate, societatea noastră a lichidat multe dintre orizonturile transcendente ale vieții, a eliminat referințele la viața veșnică. Așa că tot ceea ce există dincolo de moarte apare ca fiind mai puțin credibil și convingător pentru cei tineri, în special.

Dar, prin aceasta, fără să vrem, i-am condamnat pe tineri la nefericire. Ființa noastră este „înzestrată” de Dumnezeu cu o Poartă spre Absolut, iar dacă Poarta aceasta este ignorată și nedeschisă, depresia pune stăpânire pe noi și non-sensul ne invadează. Spune Sfântul Apostol Pavel: *Nu știți voi... că alerg, dar nu la întâmplare; așa mă lupt, dar nu ca lovind în aer...* (I Corinteni 9, 24-26); așadar, „Apostolul neamurilor” are o țintă precisă, un scop entuziasmant.

Iubiți frați și surori,

Se cuvine să ne întrebăm astăzi: Ce reguli de viață imprimate în copilărie în subconștientul copilului, vor face din el, ulterior, o persoană care și-a ratat menirea pe care numai intervenția directă a lui Dumnezeu îl mai poate recupera? Sau, invers, cum poate o mamă să își facă fiul o persoană triumfătoare în viață, un adevărat „împărat”? De ce, adeseori, tatăl și mama își „programează” fiul pentru o viață de eșec? *Dar fiecare să ia seama cum zidește* – ne avertizează Sfântul Apostol Pavel (I Corinteni 3, 10).

Energia care ne propulsează în viață este iubirea. Doar aceasta este capabilă să construiască un proiect de viață „inoxidabil”; doar aceasta poate face din copilul nostru un titan; dacă o dăruim cu zgâcenie sau o vindem copilului, el o va căuta spasmodic, toată viața, în altă parte! Continuă Sfântul Apostol Pavel: *De va strica cineva templul*

lui Dumnezeu, îl va strica Dumnezeu pe el! (I Corinteni 3, 17). Fiecare om este un „templu” al lui Dumnezeu.

În schimb, nu este bine nici dacă îi oferim această iubire neîmpletită cu reguli care să îi disciplineze ființa, căci există riscul să devină un încrezut. Vom enumera câteva reguli parentale, moduri comportamentale, urgențe pedagogice care clădesc un destin fericit copiilor noștri. Iar aceasta pentru ca, în clipa morții noastre, privind retroactiv la viața noastră, să avem un sentiment de împlinire; lăsând în urmă ordine, pace, fii puși pe o traiectorie pozitivă a vieții. Spune un proverb sanscrit străvechi: *Se poate trăi o viață întregă fără să știi de ce, dar nu se poate trăi fără să știi pentru cine!*

Prima regulă ar fi aceasta: pentru a crește corect, **copiii au nevoie atât de iubirea mamei, cât și de a tatălui, pentru că sunt iubiri diferite.** Nu avem voie să abdicăm de la sarcina de a furniza iubirea paternă, masculină, copiilor, indiferent dacă sunt băieți sau fete; tații care abdică prin absență sunt trădători (ei delegând sarcina soției, școlii, societății etc.). Retragerea lor este periculoasă, toxică, nocivă.

Printre datoriile esențiale ale tatălui se numără forjarea copilului întru curaj, eliberându-l pe acesta de frică. Astăzi băieții sunt bântuiți de frici, împovărați de angoase, terorizați de fobii, pentru că tatăl nu și-a îndeplinit datoriile în trecut. Mama, în schimb, cultivă precauția. Oțelirea întru curaj revine tatălui; altfel, formarea copilului va fi deficitară.

În plus, se cuvine să îi deprindem de mici cu **antrenarea în muncă**, fie în muncă intelectuală, fie în munca din gospodărie. Doar așa exersați vor reuși să treacă victorioși prin contestările și transgresiunile tipice adolescenței și vor dobândi robustețe psihică. Structura psihică deschisă se formează din copilărie și se consolidează, ulterior, printr-un proces silențios; antrenamentul în muncă elimină riscul declinului psihic, generează echilibrul cu sine însuși, generează armonie interioară. De aceea, psalmistul David spune apoteotic: *Dumnezeu izbăvește din stricăciune viața ta și te încununează cu milă și cu îndurări.* (Psalmul 102, 3-4).

Să ne asigurăm că **nu se blochează în adolescență**, refuzând să mai crească psihic. Ieșirea din adolescență are loc atunci când tânărul este capabil să se gândească responsabil la propriul viitor și are puterea să-și facă un proiect de viață, să-și programeze singur timpul; atunci va permite sentimentelor pozitive să îi decidă viața, în urma unor introspecții profunde. Ernest Bernea vorbește critic despre *a dormi perpetuu în lenea unui trup obosit de senzații tari, a mânca bine, a îndrăgi femeii frumoase și a fura și exploata pe cei slabi, închinându-se banului...*¹.

Formarea corectă se presară cu dragoste și cu reguli; fără intersectarea acestora, copilul crește greșit, ajungând „un necrescut”: fie un obraznic plin de tupeu, fie un fragil, bântuit de nesiguranțe. Atitudinea potrivită este aceea a Sfântului Apostol Pavel, care spune: *Nu ca să vă rușinez vă scriu acestea, ci ca să vă dojenesc, ca pe niște copii ai mei iubiți!* (I Corinteni 4, 14). El face niște muștrări și povățuiri energice, dar și delicate: nu pentru a umili, ci pentru a identifica greșeala și a o înlătura, pentru a asigura conduita corectă în viață.

Iată ce spune poetul Vasile Voiculescu în poezia *Te aștept, intră!:*
Doamne, inima nu mi-e bună, de nicio treabă, / Prea am ținut-o-n piept numai podoabă!... // N-am pus-o la lucru, n-am dat-o la școală; / Am cruțat-o... și mi-a ramas nepricepută, goală. // Am crescut-o mai rău ca pe prințese: / Nu stăruie-n nimic, nu coase, nu țese. / Voinică, se plânge că obosește-ndată: / Inimă făr' de rost..., inimă răsfațată...! // Doamne, eu nu mai izbutesc s-o îndrept. / Numai singur Tu de-acum poți... Te aștept. / Intră, Doamne, acolo, la ea în piept².

Să îl punem pe **traectoria unei perpetue creșteri în iubire**. Dragostea nu fragilizează, nu ne face vulnerabili, ci predis pune la raporturi bine articulate, vertebre corespunzător, construind legături de durată și profunde.

Ne iubim copiii cu adevărat în măsura în care le sădim în suflete **convingeri transcendente!** Simțul transcendenței se formează la copii prin contact direct cu trăirile și experiența părinților. Puțina – credință a acestora, ilustrată cu profunzime în persoana tatălui din *Evangelhia de la Luca*, are efecte radioactive în viața copiilor:

¹ Ernest Bernea, *Îndemn la simplitate*, Editura Anastasia, București, 1995, p. 15.

² Vasile Voiculescu, *Poezii alese*, Editura Vremea, București, 1996, p. 125.

Miluieste-l pe fiul meu, căci este lunatic! (...) Ucenicii Tăi n-au putut!... Aduceți-l la Mine! (...) Noi de ce nu am reușit?; Pentru puțina voastră credință! (Luca 9, 40).

Așadar, credința, rugăciunea și postul părinților sunt izvorul Aunei vieți în Hristos a copiilor lor. Numai așa, la Judecată, vom putea spune, cu mâna pe inimă: *Iată eu și copiii pe care mi i-a dat Dumnezeu!* Altfel, copiii vor fi departe, rătăciți și înrăiți, iar inima noastră va fi pustiită.

Iubiți credincioși,

Se cuvine – în lumina celor spuse să ne întrebăm: „Câtă dragoste am revărsat în viața copiilor noștri? Câtă disciplină? Cât respect pentru muncă? Câtă dispoziție spre a iubi?”

Spune Sfântul Vasile cel Mare că, atunci când Dumnezeu vrea să schimbe lumea, pune în inima unei femei o putere colosală de a iubi, care se va transforma într-o energie pentru o viață întreagă și într-o ambiție pozitivă pentru copil. Este cazul Maicii Domnului: *Tu ai purtat la pieptul tău sfințit / Pe-al lumii Împărat nebiruit... // Nădejdea lumii, Doamnă Preacurată / Sperața mea, fii binecuvântată!* De asemenea, relevant este modelul Sfintei împărătese Elena, mama Sfântului împărat Constantin cel Mare.

Cronicile străvechi spun că împărăteasa Elena a avut un statut social umil: Sfântul Ambrozie din Milano afirmă că ea era o „stabularia”, adică o servitoare într-un han sau tavernă. De la originea aceasta modestă a urcat, pe etape, la rangul de augustă și de împărăteasă. Multe drame au oțelit inima acestei femei. Ultima a fost în anul 326, când i-a murit nepotul, Crispus, împreună cu nora Fausta, fapt ce a determinat-o să meargă într-un pelerinaj în Țara Sfântă. A murit la scurt timp după întoarcerea din lungul pelerinaj, la vârsta de 80 de ani. Dar și-a știut astfel crește și forma copilul, încât să ajungă un lider de referință în istoria Europei, un titan al credinței creștine. Ea a fost, așadar, un model de mamă creștină.

Deci, viitorul copiilor noștri este plăsmuit de iubirea multă sau puțină pe care am înmagazinat-o în ființa lor pe când erau mici, lângă noi, în casa noastră.

Dreptmăritori creștini,

Să privim împreună și la un profil greșit, carent, propus nouă de Sfânta Scriptură: orbul cerșetor din Duminica Orbului din naștere (Ioan 9, 1- 41). Ce a fost el? Beneficiarul unei iubiri distanțate, precaute, diluate. Accentul nu cădea în respectiva familie pe verticala părinți-copii, ci pe orizontala tată-mamă: era o familie în care avea întâietate relația dintre soți, în dauna relației cu odrasla; ne închipuim un băiat neglijat din cauza dizabilității de care suferea, oprobiul public față de un om care nu ajuta la construcția unei societăți cu ambiția de a deveni o putere mondială, un prunc nefolositor nimănui. Părinții înșiși au preluat atitudinea colectivă, neglijându-și copilul; și el ajunge cerșetor. La sinagogă ei spun, distanțându-se de problemă: Întrebați-l pe el, căci e adult!... Nu sunt deloc modele de părinți, căci au fost artizanii unui adevărat program de psiho-mutilare a propriului copil.

Sfântul Apostol Pavel îi scria ucenicului său Timotei, că va veni *o vreme când oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudători, trufași, hulitori..., lipsiți de dragoste..., iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu* (II Timotei 3, 2-3). Adică va exista un **declin al conviețuirii civice și o degradare a vieții de familie**, egoismul răspândindu-se tentacular. Nu cumva trăim noi, astăzi, într-o astfel de lume? Prorocul Isaia este foarte aspru: *Vai de cei ce zic răului bine și binelui, rău; care numesc lumina întuneric și întunericul, lumină; care socotesc amarul dulce și ducele, amar* (Isaia 5, 20). Oare, astăzi, limita dintre bine și rău mai este clar trasată? Nu cumva otrava ne este servită pe post de vitamină?

De aceea, noi să ascultăm de îndemnul Scripturii, care ne vorbește prin gura Înțeleptului Solomon: *Deprinde-l pe tânăr cu purtarea pe care trebuie să o aibă și, chiar când va îmbătrâni, nu se va abate de la ea!* (Pildele lui Solomon 22, 6).

Iubiți fii întru Hristos,

Între toate făpturile de pe Pământ, omul este ființa care are cea mai îndelungată perioadă de creștere și dependență nu doar fizică, ci și afectivă, având nevoie pentru mulți ani atât de hrană materială, cât și de „pâine” afectiv-emoțională, care trebuie să-i fie

furnizate în triunghiul familial, prin intermediul părinților. **A te simți iubit îți dă un sentiment de siguranță** în fiecare moment al existenței terestre. Tocmai de aceea, familia ar trebui – prin excelență – să fie un leagăn al dragostei și nicidecum o sursă de nesiguranță, de anxietate. Chiar și la bătrânețe ne dorim enorm să fim iubiți și acceptați în mijlocul celor pe care i-am crescut.

Praznicul Învierii este momentul unui nou început în viața noastră, de **regenerare a iubirii în familie, la locul de muncă și în societate**, atât la nivel inter-personal, cât și la nivel macro-social. Fiecare om a interiorizat și împroriat, de-a lungul copilăriei și a creșterii, mesajele pozitive și negative pe care le-a primit de la părinți. Ajuns adult, el descoperă cât de mult s-a identificat, în adâncurile personalității sale, cu atitudinile celor din jurul său, chiar dacă, în exterior, părea că se orientează într-o direcție opusă.

Adeseori se exprimă în el exact aceleași moduri de a gândi pe care le-a întâlnit în copilărie la tatăl sau la mama sa și pe care atunci le-a contestat. Dacă i s-au adresat formule de genul: „N-o să fie nimic de tine!”, „Nu ești bun la nimic!”, „Toată viața vei fi un ratat!”, el metabolizează în inconștient aceste formule toxice și chiar dacă uneori i se pare că nu sunt valabile, descoperă că ia decizii, de-a lungul vieții, în sensul confirmării acestor „profeții de faliment”, iar, când are șansa unei mutații în viață care să infirme formula, atunci se blochează.

În cazul în care copilul a suferit violența psihică a unei continue demolări a propriei imagini pozitive, la maturitate va avea tendința să exercite violență contra propriei persoane. Este un proces subtil de identificare cu ceea ce părinții spuneau despre el că este, etichetându-l negativ. Așa că, de multe ori de-a lungul evenimentelor negative și a eșecurilor din viața de adult, se ascunde nu ghinionul, ci o **nevoie inconștientă de a-și dăuna sieși**, de a se auto-distruge, pentru a reproduce și repeta mecanic în prezent psihodinamicile dureroase suferite în copilărie.

La o înțelegere profundă a lucrurilor ne invită Ortodoxia. În toate, trebuie să aibă întâietate dragostea. Așa înțelegeau lucrurile, în trecut, moșii și strămoșii noștri, de aceea știau să se bucure, chiar dacă nu beneficiau de confortul de astăzi, căci lucrau din

greu ogorul: Și cât e de frumos în sat / creștinii vin tăcuți din vale / și doi de se-ntâlnesc în cale / își zic: «Hristos a înviat!» / Și râde-atâta sărbătoare / *Din chipul lor cel ars de soare!*³

Doar dacă avem plină inima de har vom putea rosti împreună cu stihira pascală: *Să-L vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiată lumină a Învierii. / Și cântându-I cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând: „Bucurați-vă!”.*

Iubiți creștini hunedoreni,

Acum, când prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începutul altei vieți, veșnice, să săltăm, laudând pe Pricinuitorul, Cel Unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri, și preaslăvit” („Slujba Învierii”)! Să conștientizăm cât de important este să nu rămânem departe de Iisus Hristos – Biruitorul morții și să consumăm Pâinea Vieții, dătătoare de lumină, sănătate și înțelepciune.

Savurând împreună cu copiii noștri bucuria Învierii lui Hristos – garanție a învierii noastre, a fiecăruia în parte, să luăm hotărârea de a ne exprima întotdeauna cu dragoste. Acestea fiind spuse, vă urez tuturor *Sărbători fericite*, cu pace multă și belșug în casă, cu lumină sfântă în suflete!

Hristos a înviat!

Vă spune al vostru arhipăstor, de tot-binele doritor și spre Domnul rugător pentru mântuirea tuturor,

**† G U R I E ,
Episcopul Devei și al Hunedoarei**

---

³ George Coșbuc, *Poezii*, vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1982, p. 53.